

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 346

van **FILIP BRUSSELMANS**

datum: 11 juni 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Verenigingsleven - Publicatie auteursrechtelijk beschermd beeldmateriaal - Controle door zoekmachine

Vanuit het Vlaamse verenigingsleven duiken de laatste maanden geregeld alarmerende berichten op wat betreft de wanpraktijken van het bedrijf Permission Machine. Dit bedrijf heeft immers, nota bene blijkbaar met gelden uit de investeringsprogramma's van Flanders Investment & Trade (FIT), een krachtige zoekrobot ontwikkeld die in een mum van tijd websites kan doorzoeken op de aanwezigheid van auteursrechtelijk beschermd beeldmateriaal.

Op dit ogenblik vindt het bedrijf er niets beters op dan zijn pijlen onder meer in samenwerking met het Nederlandse Algemeen Nederlands Persbureau (ANP) te richten op de websites van Vlaamse verenigingen. Wanneer deze verenigingen te goeder trouw auteursrechtelijk beschermd beeldmateriaal op hun website of facebookpagina plaatsen, en deze beelden door de zoekrobot gedetecteerd worden, volgt er een gepeperde rekening die voor dergelijke, vaak kleine verenigingen de financiële doodsteek kan betekenen.

Dat datzelfde bedrijf daarbij een loopje neemt met het interpreteren van het auteursrecht en zelfs rechten claimt van rechteenvrij beeldmateriaal is een bijkomende reden om hierover een aantal vragen te stellen.

1. Heeft de minister weet van financiering door de Vlaamse overheid voor de ontwikkeling van een dergelijke zoekrobot? Zo ja, kan hieromtrent verduidelijking worden verschaft?
2. Permission Machine staat in dezen overigens niet alleen want ook bedrijven als Miller Rey Brighton/Getty images, La Pixa en Copytrack bezondigen zich eraan door onder meer systematisch en wederrechtelijk - voor de Belgische wetgeving - rechteenvrij beeldmateriaal te claimen.

Heeft de minister weet van het feit dat deze zoekrobot inmiddels wordt aangewend voor praktijken die op de dunne en vooral erg slappe koord van de wettelijkheid balanceren?

3. Welke maatregelen zullen er vanuit de Vlaamse Regering worden genomen, eventueel in samenspraak met de bevoegde ministers uit de federale regering nu auteursrechten in strikte zin een federale materie zijn, om het Vlaamse culturele, sport- en jeugdverenigingsleven op dit punt (beter) te beschermen?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 346 van 11 juni 2021

van **FILIP BRUSSELMANS**

1. Ik heb geen weet van subsidies die binnen het beleidsveld cultuur toegekend werden aan Permission Machine voor het ontwikkelen van diens zoekrobot.

De subsidie van Flanders Investment and Trade waarnaar Permission Machine op haar website verwijst, betreft bijzondere exportsteun corona die zij in mei 2020 heeft ontvangen. Deze subsidie had betrekking op een analyse van de haalbaarheid om de activiteiten van Permission Machine naar de Aziatische markt te exporteren. Deze subsidie had bijgevolg geen betrekking op de ontwikkeling van de zoekrobot.

In 2016, 2017, 2018 en 2019 kreeg Permission Machine ook telkens een subsidie van Flanders Investment and Trade voor de deelname aan een internationale beurzen/niche-evenementen. Met deze subsidies worden ondernemingen gestimuleerd om deel te nemen aan internationale beurzen en niche-evenementen, om zakelijke contacten leggen en naambekendheid te verwerven bij een gespecialiseerd publiek. Ook deze subsidies hadden geen betrekking op het ontwikkelen van een zoekrobot.

2. Rechthebbenden, zoals fotografen, foto- en nieuwsagentschappen hebben in principe als enige het recht om toelating te verlenen tot het gebruik van hun (auteursrechtelijk beschermd) werken in digitale context. Dit exclusief recht beschermd hen tegen misbruiken, en garandeert dat zij op een correcte wijze vergoed worden voor hun intellectuele/artistieke werkzaamheid.

Om dit recht te beschermen, maken deze rechthebbenden steeds vaker gebruik van gespecialiseerde externe partijen zoals Permission Machine en anderen. Het gebruik van artificiële intelligentie en zoekrobots zorgt ervoor dat inbreuken op een efficiënte manier opgespoord kunnen worden, aangezien het manueel controleren van talloze webpagina's vaak een onbegonnen zaak is.

Hoewel het duidelijk is dat in het kader van deze bescherming van auteursrechten ook (kleine) verenigingen aangesproken worden, zijn er geen aanwijzingen dat dit in strijd met de geldende regelgeving zou gebeuren.

In een meerderheid van de gevallen gaat het om verenigingen die – weliswaar vaak onwetend – gebruik maakten van auteursrechtelijk beschermd beeldmateriaal, en dit zonder toestemming van de auteur/fotograaf. Hoewel het niet is uitgesloten dat er voor bepaalde foto's gediscussieerd kan worden omtrent het al dan niet auteursrechtelijk beschermd zijn ervan, is er geen indicatie dat Permission Machine, of andere gemandateerden, systematisch rechtenvrij beeldmateriaal zouden claimen. In geval van discussie is het uiteindelijk de rechter die hierover geval per geval moet oordelen.

Bij vaststelling van een auteursrechtelijke inbreuk is er voor een rechthebbende (of diens gemandateerde) bovendien geen juridische verplichting om eerst een waarschuwing te geven. Het feit dat een websitehouder ter goeder trouw handelde, speelt geen rol bij de analyse of een inbreuk op het auteursrecht heeft plaats gevonden. Ook het verwijderen van de foto neemt de initiële inbreuk niet weg.

Een websitehouder – of het nu gaat om een kleine vereniging, dan wel een grote onderneming – moet dan ook steeds nagaan of een foto die deze wenst te gebruiken al dan niet auteursrechtelijk beschermd is, wil hij een potentiële schadevergoeding voorkomen.

Tot slot kan opgemerkt worden dat er geen onmiddellijke aanwijzingen zijn dat (kleine) verenigingen bijzonder geïsoleerd worden door Permission Machine of andere gemandateerden.

3. Hoewel de praktijken van Permission Machine, en gelijkaardige ondernemingen, op het eerste zicht niet strijdig zijn met de geldende regelgeving, neemt dit niet weg dat de potentiële impact van een schadevergoeding voor een ter goeder trouw zijnde vereniging zeer verregaand kan zijn. Dit verdient bijzondere aandacht, te meer omdat deze (vooral kleinere) verenigingen vaak niet volledig op de hoogte zijn van de regels inzake auteursrecht.

Gelet daarop zal ik blijvend inzetten - in samenwerking met de steunpunten en belangenbehartigers uit de cultuursector - op sensibilisering en bewustmaking van verenigingen en andere actoren. Deze sensibilisering dient betrekking te hebben op zowel het voorkomen van inbreuken, als het reageren op vorderingen tot schadevergoeding. Zo kunnen verenigingen er van bewust gemaakt worden dat zij in bepaalde gevallen kunnen genieten van een wettelijke uitzondering op het auteursrecht (bijvoorbeeld in de context van onderwijsactiviteiten, uitoefening van het citaatrecht, etc.), waardoor zelfs bij gebruik van beschermd beeldmateriaal geen schadevergoeding verplicht is.

Daarnaast zal ik niet nalaten om deze problematiek ook te overleggen op het federale niveau, via de verschillende kanalen die daarvoor bestaan, zoals de Raad voor Intellectuele Eigendom en de Interministeriële Conferentie voor Cultuur. Zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger zelf aangeeft in zijn vraag, valt het beleid rond auteursrechten en naburige rechten immers principieel onder de bevoegdheid van federaal minister Dermagne en wordt deze vraag dan ook best aangekaart op het federale niveau (hetgeen reeds het geval lijkt te zijn, zie schriftelijke vragen nr. 7-9071 en nr. 7-11562, alsook het verslag van de Commissie voor Economie, Consumentenbescherming en Digitale Agenda van 16 juni 20213).

¹ <https://www.senate.be/www/?Mlval=/Vragen/SVPrintNLFR&LEG=7&NR=907&LANG=nl>

² <https://www.senate.be/www/?Mlval=/Vragen/SchriftelijkeVraag&LEG=7&NR=1156&LANG=nl>

³ <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/55/ic515.pdf>